

ทัศนคติของประชาชนต่อการปลูกไม้ยางนาในจังหวัดมหาสารคาม

The Attitudes of People towards Growing Yang Trees in Maha Sarakham Province

ชโลธร ฝาโคตร¹ พิสุทธา อารีราษฎร์² และวิทยา อารีราษฎร์³
Chalothon Pachot,¹ Pisutta Arreerard² and Wittaya Arreerard³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ **ประการแรก** เพื่อศึกษาทัศนคติของประชาชนต่อความสำคัญของไม้ยางนา และ**ประการที่สอง** เพื่อศึกษาทัศนคติของประชาชนต่อโครงการ “ยางนาคืนถิ่น ปี 2550 - 2551” กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยข้าราชการ นักวิชาการ ผู้นำท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชนและประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปลูกไม้ยางนาในจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 570 คน เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสำรวจทัศนคติ สถิติที่ใช้ คือ ร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า

ประชาชนมีทัศนคติต่อความสำคัญและประโยชน์ของการปลูกต้นยางนา ร้อยละ 43.51-91.0 ต่อปัญหาและอุปสรรคของการปลูกต้นยางนา ร้อยละ 19.65-75.96 ต่อวิธีการปลูกต้นยาง ร้อยละ 42.46-90.18 และต่อโครงการ “ยางนาคืนถิ่น ปี 2550 - 2551” ร้อยละ 52.11-74.04

คำสำคัญ : ไม้ยางนา ทัศนคติ

ABSTRACT

The objectives of this study were to 1) survey the attitudes of people towards growing Yang trees and the Yang trees-growing project in 2006-2008. Five hundred and seventy sample subjects consisted of government officers, academicians, community leaders, officers of private development organization and farmers. The research instrument was a questionnaire on the attitudes towards the benefits and the Yang trees-growing project. The research statistics used was percentage.

Results of the research were as follows:

According to the data, it was found that the average opinion of the people towards the benefits and the Yang trees-growing project was 43.51-91.75. The percentage of the opinion of the people towards the problems of growing Yang trees was 19.65-75.96. The percentage of the opinions towards the growing method of Yang trees was 42.46-90.18, and the percentage of the opinion of the people towards the project was 52.11-74.04.

Keywords : Dipterocarpus alatus Roxb., Attitude.

¹ รองผู้ว่าราชการจังหวัดมหาสารคาม

² ปร.ด. (คอมพิวเตอรืศึกษา) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

³ ปร.ด. (คอมพิวเตอรืศึกษา) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

⁴ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

บทนำ

ยางนา เป็นเสมือนพญาไม้แห่งเอเชียอาคเนย์ เพราะมีขนาดใหญ่ มีถิ่นกำเนิดอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงใต้ของทวีปเอเชีย อาจมีความสูงถึง 50 เมตร และมีเส้นรอบวงที่ระดับอกถึง 7 เมตรเศษ ในประเทศไทยพบอยู่ทั่วไป ซึ่งยืนยันได้จากชื่อหมู่บ้าน ตำบล อำเภอที่มีคำว่า “ยาง” อยู่ในทุกภาคของประเทศ เช่นอำเภอท่ายาง ท่าสองยาง ยางตลาด และยางชุมน้อย ยางนาเป็นไม้เนื้อแข็งประสมทั้งไม้เนื้อแข็งและเนื้ออ่อน สามารถก่อให้เกิดประโยชน์ได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม เป็นแหล่งอาหารป่า แหล่งนันทนาการ ใช้น้ำมันยางเป็นสมุนไพร และเนื้อไม้เหมาะสำหรับใช้สอยทั่วไป จนพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2454 ได้ให้ความสำคัญของไม้ยางนา เทียบเท่ากับไม้สัก โดยการกำหนดว่า “ทั้งไม้สักและไม้ยางทั่วไปในราชอาณาจักร ไม่ว่าจะขึ้นอยู่ที่ใด (รวมทั้งในที่เอกชน) เป็นไม้หวงห้ามประเภท ก. ซึ่งการทำไม้จะต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่” แม้นในปี พ.ศ. 2546 ประเทศไทย ก็ยังต้องนำเข้าไม้ยางจำนวน 141,824 ลูกบาศก์เมตร คิดเป็นมูลค่า 1,045 ล้านบาท (บุญวงศ์ ไทยอุตสาห : 2550, 1)

ผลจากการที่ไม้ยางนามีประโยชน์ สามารถใช้งานได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม จากอดีตที่ผ่านมา จึงมีการตัดไม้ยางนาเพื่อใช้งานกันอย่างแพร่หลาย ซึ่งพระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้มีพระราชปรารภเมื่อปี พ.ศ. 2504 ด้วยทรงห่วงใยในสถานการณ์ของไม้ยางนาเมื่อกว่า 40 ปีที่แล้วว่า

“ไม้ยางนาในประเทศไทยได้ถูกตัดฟันไปใช้สอย และทำเป็นสินค้ากันเป็นจำนวนมากขึ้นทุกปี เป็นที่น่าวิตกว่าหากมิได้ทำการบำรุงส่งเสริม และดำเนินการปลูกไม้ยางนาขึ้นแล้ว ปริมาณไม้ยางนา ก็จะลดน้อยลงไปทุกที จึงควรที่จะได้มีการดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับการปลูกไม้ยางนาเพื่อจะได้นำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติ”

ความห่วงใยจากพระราชปรารภของพระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในเรื่องยางนาคือ เป็นเสมือนจุดเริ่มต้นให้คนไทยต้องหันมาคำนึงถึงการรักษาพันธุ์ไม้ในวงศ์ยางทั้งหลาย ให้เติบโตแพร่พันธุ์มากขึ้น และอำนวยความสะดวก ประโยชน์เคียงข้างกับวิถีชีวิตของมนุษย์ ในแบบที่ไม่ทำร้ายกันและกัน (ประภาวรรณ เจริญราษฎร์, 2550 : 1) ดังนั้นหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาค

รัฐและเอกชนต่างก็สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณกันทั่วทั้งประเทศ โดยได้จัดทำโครงการปลูกไม้ยางนา เพื่ออนุรักษ์และขยายพื้นที่ป่าที่ถูกทำลาย ให้มีความชุ่มชื้น และปลูกในชุมชนเพื่อให้เป็นไม้ที่อยู่คู่กับชุมชนสืบไป

จังหวัดมหาสารคาม สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ และเห็นประโยชน์ของไม้ยางนา จึงได้ยึดถือว่าการปลูกไม้ยางนาเพื่ออนุรักษ์และขยายพื้นที่ป่า เป็นวาระจังหวัดมหาสารคาม ที่ทั้งหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และชุมชนต่างๆ จะต้องดำเนินการร่วมกัน ทั้งนี้ จังหวัดมหาสารคามได้บรรจุไว้ในแผนยุทธศาสตร์ของจังหวัด คือ การส่งเสริมปลูกไม้ยางนาคืนถิ่น เพื่อการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ของจังหวัดมหาสารคามบรรลุเป้าหมาย ทางจังหวัดจึงได้จัดทำโครงการ “ยางนาคืนถิ่น ปี 2550 - 2551” โดยมีเป้าหมายเพื่อเป็นการสนองพระราชเสาวนีย์ของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในด้านป่าไม้และสิ่งแวดล้อม และร่วมเฉลิมฉลองเนื่องในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษาที่พระองค์ทรงครบรอบ 76 พรรษา ในปี 2551 อีกทั้งเป็นการฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อมให้มีสภาพที่ดีขึ้น รวมถึงเป็นการปลูกจิตสำนึกให้ประชาชน เกิดความรักและความหวงแหนทรัพยากรป่าไม้ให้ช่วยกันปลูกเพิ่มพื้นที่ให้มากขึ้น โดยปีงบประมาณ 2551 จังหวัดมีเป้าหมายปลูกต้นยางนา ให้ได้ไม่ต่ำกว่า 130,000 ต้น

จังหวัดได้ถ่ายทอดเป้าหมายของโครงการไปยังองค์กรปกครองท้องถิ่นต่างๆ ผู้นำชุมชน และประชาชนในพื้นที่ ตลอดจนข้าราชการทั้งที่เป็นนักวิชาการจากสถาบันการศึกษา และจากหน่วยงานราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้ส่งเสริมสนับสนุน และดำเนินการโครงการร่วมกัน ซึ่งผลจากการดำเนินการโครงการในเบื้องต้น พบว่าได้ปลูกไม้ยางนาไปแล้วจำนวน 33,150 ต้น

ผู้วิจัยเป็นผู้หนึ่งที่อยู่ในฐานะที่ต้องผลักดันโครงการให้ดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การจะบรรลุเป้าหมายของโครงการในเชิงปริมาณนั้น จังหวัดมหาสารคาม สามารถกระทำได้ในระยะ

เวลาที่กำหนดในโครงการ แต่ในเชิงคุณภาพนั้นจะใช้ระยะเวลาที่ยาวนาน กล่าวคือ ไม้ยางนาแต่ละต้นจะใช้ระยะเวลานานในเจริญเติบโต ดังนั้นการที่จะทำให้โครงการมีความยั่งยืนนั้น จะเกี่ยวข้องกับผู้เกี่ยวข้องหลายๆ ฝ่าย ซึ่งได้แก่ ข้าราชการในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการ นักวิชาการจากสถาบันการศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชนทั้งที่เป็นกำนัน และผู้ใหญ่บ้าน ตลอดจนประชาชนในพื้นที่ จะต้องเห็นในความสำคัญหรือคุณค่าของไม้ยางนาที่ร่วมกันปลูกในพื้นที่หรือในชุมชนของตัวเอง

ความสำคัญของไม้ยางนาที่ได้กล่าวในข้างต้น ในภาพรวมถือว่าเป็นไม้ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ ที่สามารถนำไม้ยางนาไปใช้ประโยชน์ได้หลายประการ แต่การปลูกไม้ยางนาในระดับท้องถิ่น จำเป็นต้องจะต้องนำประเด็นให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเห็นว่าการปลูกไม้ยางนาในท้องถิ่นมีความสำคัญอย่างไร จะก่อประโยชน์ให้กับท้องถิ่นและชุมชนอย่างไร เนื่องจากที่ผ่านมา การปลูกไม้ยางนาของชุมชน เป็นการปลูกตามหัวไร่ปลายนา ขาดองค์ความรู้ในการอนุรักษ์ การดูแลรักษาและคุณค่าของไม้ยางนา ดังนั้นถ้าผู้เกี่ยวข้องเหล่านี้มีองค์ความรู้ด้านการปลูกไม้ยางนาในระดับชุมชนและท้องถิ่น ทั้งในด้านความสำคัญ คุณค่า การอนุรักษ์ และการดูแลรักษา ก็จะถือว่ามีความสำคัญมาก และมีผลโดยตรงต่อความสำเร็จของโครงการ โดยองค์ความรู้เหล่านี้จะเกี่ยวข้องกับความรู้สึกหรือทัศนคติ ถ้าผู้ร่วมโครงการหลายๆ ฝ่ายรับรู้ถึงความสำคัญของไม้ยางนา และมีทัศนคติไปทางบวกต่อการปลูกไม้ยางนาก็จะทำให้โครงการมีความยั่งยืน แต่ถ้ามีทัศนคติในทางตรงกันข้าม ก็อาจทำให้โครงการไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้

ทัศนคติ เป็นเรื่องของความชอบ ความไม่ชอบ ความลำเอียง ความคิดเห็น ความเชื่อฝังใจ ของคนเราต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด มักจะเกิดขึ้นเมื่อรับรู้ หรือประเมินผู้คน เหตุการณ์ในสังคม คนเรามักจะเกิดความรู้สึกต่อการรับรู้บางอย่างควบคู่ต่อการรับรู้ นั้น และมีผลต่อความคิดและปฏิกิริยาในใจของคนเรา ทัศนคติจึงเป็นทั้งพฤติกรรมภายนอกที่อาจสังเกตเห็นได้ หรือพฤติกรรมภายในที่ไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยง่าย แต่

มีความโน้มเอียงที่จะเป็นพฤติกรรมภายในมากกว่าภายนอก (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2546 : 243) ดังนั้นประเด็นที่สำคัญคือทัศนคติที่เป็นพฤติกรรมภายในของกลุ่มคนที่ไม่สามารถสังเกตเห็นได้ เมื่อมีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อสิ่งใดใด หรือมีความรู้สึกเพิกเฉยต่อสิ่งใดใด ก็อาจทำให้ไม่รับรู้ ไม่สนใจ หรือไม่ปฏิบัติตามต่อสิ่งนั้นๆ

ผู้วิจัยจึงเห็นว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะ ต้องดำเนินการสำรวจทัศนคติของผู้ที่เกี่ยวข้องในเขตพื้นที่โครงการ “ยางนาคืนถิ่น ปี 2550 - 2551” เนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่าทัศนคติของผู้เกี่ยวข้องเหล่านี้ มีความสำคัญต่อการปลูกไม้ยางนาในจังหวัดมหาสารคาม และการดำเนินการโครงการด้านการปลูกไม้ยางนาของจังหวัดมหาสารคาม บรรลุเป้าหมายและมีความยั่งยืนสืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสำรวจทัศนคติของประชาชนต่อความสำคัญของไม้ยางนา
2. เพื่อสำรวจทัศนคติของประชาชนต่อโครงการ “ยางนาคืนถิ่น ปี 2550 - 2551”

ขอบเขตการวิจัย

1. ตัวแปรที่ศึกษา การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้
 - 1.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ประโยชน์ ปัญหาและอุปสรรค วิธีการปลูกต้นไม้ยางนา และการได้รับทราบข้อมูลของโครงการ “ยางนาคืนถิ่น ปี 2550 - 2551”
 - 1.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อประโยชน์ ปัญหาและอุปสรรค วิธีการปลูกต้นไม้ยางนา และการได้รับทราบข้อมูลของโครงการ “ยางนาคืนถิ่น ปี 2550 - 2551”

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชาชนในจังหวัดมหาสารคามที่เกี่ยวข้องกับโครงการ “ยางนาคืนถิ่น ปี 2550 - 2551” จำนวน 5 กลุ่ม

รวมทั้งหมด 10,449 คน คัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย จำนวน 570 คน ประกอบด้วย

1. กลุ่มข้าราชการ ที่สังกัดสำนักงานราชการต่างๆ ที่ตั้งอยู่ในจังหวัดมหาสารคาม ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ “ยางนา คีนถิ่น ปี 2550 - 2551” เป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการผลักดัน และส่งเสริม ให้ข้าราชการ หน่วยงาน และประชาชนในพื้นที่ มีความรู้ความเข้าใจและทัศนคติที่ดีต่อไม้ยางนา จำนวน 311 คน คัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน

2. กลุ่มนักวิชาการ ที่สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัยเกษตรกรรมมหาสารคาม สถาบันการพลศึกษา และสถาบันการศึกษาอื่นๆ ที่เป็นผู้ทำงานด้านการพัฒนาท้องถิ่น มีส่วนในการผลักดัน และส่งเสริมการปลูกยางนา จำนวน 233 คน คัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน

3. กลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชนในจังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการผลักดันด้านทัศนคติของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งเป็นกลุ่มองค์กรที่มีข้อมูลและองค์ความรู้ ทั้งเชิงบวกและเชิงลบ ที่เกี่ยวข้องกับการปลูกยางนา จำนวน 130 คน คัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน

4. กลุ่มผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ สมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ รวมทั้ง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่อยู่ในพื้นที่โครงการในจังหวัดมหาสารคาม เป็นส่วนผลักดันประชาชนในพื้นที่โดยตรงในการปลูกยางนา จำนวน 410 คน คัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน

5. ประชาชนในจังหวัดมหาสารคามที่อยู่ในพื้นที่โครงการ เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการปลูกยางนา จำนวน 9,365 คน คัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 410 คน

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสำรวจทัศนคติในด้านความสำคัญของไม้ยางนา และต่อโครงการ “ยางนา คีนถิ่น ปี 2550 - 2551” เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งระดับทัศนคติเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร งานวิจัย เกี่ยวกับไม้ยางนา และรายละเอียดของโครงการ “ยางนา คีนถิ่น ปี 2550 - 2551”
2. สร้างเครื่องมือในการวิจัย
3. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอความร่วมมือไปยังผู้ที่เกี่ยวข้องต่างๆ ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้
4. วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติและสรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือตามลำดับดังต่อไปนี้

1. หาคุณภาพของแบบสำรวจทัศนคติ โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค
2. วิเคราะห์ทัศนคติที่มีต่อประโยชน์ ปัญหาและอุปสรรค วิธีการปลูกต้นไม้ยางนา และการได้รับทราบข้อมูลของโครงการ “ยางนา คีนถิ่น ปี 2550 - 2551” โดยใช้สถิติร้อยละ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยแสดงเป็นตารางดังนี้

ตารางที่ 1 ทัศนคติของประชาชนต่อประโยชน์ของการปลูกต้นยางนา

รายการ	ร้อยละ
1. เนื้อไม้มีประโยชน์ หลายด้าน เช่น การสร้างบ้าน หรือทำเฟอร์นิเจอร์	90.18
2. นำยางนำมาทำเป็นสมุนไพร	45.61
3. นำยางใช้ทำเชื้อไฟ (ซีโต้) และชันยา	81.4
4. บริเวณที่ปลูกยางเป็นแหล่งกำเนิดอาหาร เช่น เห็ดชนิดต่างๆ	74.21
5. บริเวณที่ปลูกยางทำให้พื้นดินชุ่มชื้นและให้ร่มเงา	88.07
6. ต้นยางเป็นต้นไม้มีคุณค่า มีความต้องการสูงในตลาด	77.54
7. ต้นยางเป็นต้นไม้ที่ดูแลรักษาง่าย	77.37
8. ปลูกต้นยางเพื่อสืบทอดให้ลูกหลานใช้ประโยชน์	91.75
9. ปลูกเป็นกลุ่มในพื้นที่หรือปลูกในแปลงกร่องได้	58.95
10. ปลูกต้นยางร่วมกับไม้พันธุ์อื่นๆ ได้	78.77
11. ต้นทุนในการปลูกและการดูแลรักษาต่ำ	77.37
12. การขยายพันธุ์ได้ง่าย โดยใช้เมล็ดหรือการปักชำ	68.6
13. การปลูกต้นยางช่วยปรับสภาพดินและพื้นฟูระบบนิเวศน์ให้ดีขึ้น	86.32
14. การปลูกต้นยางช่วยลดภาวะโลกร้อน	90.35
15. การมีโครงการของรัฐบาลและมหาวิทยาลัยรองรับ เช่น โครงการคาร์บอนเครดิต	43.51

ตารางที่ 2 ทศนคติของประชาชนต่อปัญหาและอุปสรรคของการปลูกต้นยางนา

ปัญหาและอุปสรรคในการปลูกยางนา	ร้อยละ
1. ข้อบังคับของกฎหมาย เรื่องการตัดต้นยางนา	73.16
2. ใช้พื้นที่มากในการปลูก	58.07
3. ไม่มีพื้นที่ในการปลูก	55.09
4. มีค่าใช้จ่ายในการปลูกและการดูแลสูง	27.12
5. ต้นกล้าพันธุ์ไม้ยางนาหาได้ยาก	53.58
6. ทำให้พื้นดินที่ปลูกต้นยางนาใช้ประโยชน์อย่างอื่นไม่ได้	38.77
7. ใช้ระยะเวลาในการปลูกนาน	75.96
8. ไม่คุ้มค่ากับการลงทุน	36.84
9. ไม่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล	41.58
10. สภาพแวดล้อม(ดิน ความชื้น น้ำ)ไม่เหมาะสม	30.86
11. เป็นต้นไม้ที่อยู่ตามลำพังไม่ได้	25.44
12. ไม่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องต้นยางนา	51.49
13. ความต้องการของตลาดยังไม่ชัดเจน	51.21
14. ขาดข้อมูลทางเศรษฐกิจเรื่องต้นยางนา	50.47
15. มีความเชื่อว่าจะไม่ควรถูกปลูกยางนาในบริเวณบ้านหรือที่นา	19.65

ตารางที่ 3 ทศนคติของประชาชนต่อวิธีการปลูกต้นยางนา

รายการ	ร้อยละ
1. การปลูกต้นยางนาตามหัวไร่ปลายนา พื้นที่โล่ง ริมนถนน	90.18
2. การปลูกแบบผสมผสานกับต้นไม้ประจำถิ่นที่เกิดตามธรรมชาติ โดยไม่มีการเตรียมแปลง	82.11
3. การปลูกบนพื้นที่ที่เป็นแนวราบ ไม่ยกทรง	63.86
4. การปลูกต้นยางนาสามารถปลูกแบบยกทรง	42.46

ตารางที่ 4 ทศนคติของประชาชนต่อโครงการ “ยางนาคืนถิ่น ปี 2550 - 2551”

รายการ	ร้อยละ
1. ได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับโครงการยางนาคืนถิ่นในจังหวัดมหาสารคาม	54.56
2. มีส่วนร่วมในโครงการยางนาคืนถิ่นในจังหวัดมหาสารคาม	55.26
3. ได้รับประโยชน์จากการปลูกยางนาหรือการเข้าร่วมโครงการ	55.44
4. มีความเข้าใจในเรื่องการปลูกยางนาของโครงการ	52.11
5. โครงการนี้มีประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม	74.04

การอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีสาระสำคัญนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ประชาชนมีทัศนคติต่อประโยชน์ของการปลูกยางนาในจังหวัดมหาสารคาม เฉลี่ยโดยรวม ร้อยละ 75.30 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าประชาชนมีทัศนคติต่อประโยชน์ยางนา ได้แก่ ด้านการนำไปใช้ประโยชน์ของต้นยางนา ประชาชนส่วนใหญ่มีทัศนคติเชิงบวกต่อประโยชน์ของเนื้อไม้ยางนาสามารถนำไปสร้างบ้านหรือทำเฟอร์นิเจอร์ น้ำมันยางสามารถนำไปทำเชื้อไฟและชันยา ประโยชน์จากการปลูกต้นยางนา ได้แก่ บริเวณที่ปลูกยางทำให้พื้นดินชุ่มชื้นและให้ร่มเงา ช่วยลดภาวะโลกร้อน ช่วยปรับสภาพดินและฟื้นฟูระบบนิเวศให้ดีขึ้น ทำให้เป็นแหล่งกำเนิดอาหาร เช่น เห็ดชนิดต่างๆ การปลูกต้นยางเพื่อลืบทอดให้ลูกหลานใช้ประโยชน์ และมีทัศนคติเชิงบวกในด้านการปลูกต้นยางต้นยางเป็นต้นไม้มีคุณค่า มีความต้องการสูงในตลาด ต้นยางเป็นต้นไม้ที่ดูแลรักษาง่าย การปลูกต้นยางสามารถปลูกเป็นกลุ่มในพื้นที่หรือปลูกในแปลงยกทรง หรือปลูกต้นยางร่วมกับไม้พันธุ์อื่นๆ ได้ ต้นทุนในการปลูกและการดูแลรักษาทำอีกทั้งการขยายพันธุ์ทำได้ง่าย โดยใช้เมล็ดหรือการปักชำ

ทัศนคติของประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดองค์ความรู้ความเข้าใจในด้านประโยชน์ของน้ำมันยางในการนำไปทำสมุนไพร และการที่รัฐบาลหรือมหาวิทยาลัยให้การสนับสนุนหรือรองรับการปลูกยางนา เป็นต้น

2. ทศนคติของประชาชนต่อปัญหาและอุปสรรคในการปลูกยางนา เฉลี่ยโดยรวมร้อยละ 46.01 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าประชาชนมีทัศนคติต่อปัญหาและอุปสรรคในการปลูกยางนา ได้แก่ ข้อบังคับของกฎหมาย เรื่อง การตัดต้นยางนา การปลูกต้นยางใช้ระยะเวลาในการปลูกนาน อีกทั้งใช้พื้นที่มากในการปลูก เนื่องจากไม่มีพื้นที่ในการปลูก ต้นกล้าพันธุ์ไม้ยางนาหาได้ยาก เนื่องจากประชาชนยังขาดองค์ความรู้ในเรื่องของยางนา ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจและความต้องการทางตลาดของต้นยางนายังไม่ชัดเจน

3. ทศนคติของประชาชนต่อวิธีการปลูกยางนาพบว่าต้นยางนาสามารถปลูกตามหัวไร่ปลายนา พื้นที่โล่ง ริมนถนนปลูกแบบผสมผสานกับต้นไม้ประจำถิ่นที่เกิดตามธรรมชาติ

โดยไม่มี การเตรียมแปลง หรือการปลูกบนพื้นที่เป็นแนวราบ ไม่ยกร่อง ได้ และประชาชนมีทัศนคติต่อการปลูกแบบ ยกร่องค่อนข้างน้อย

4. ทัศนคติของประชาชนต่อโครงการ “ยางนา คืนถิ่น จังหวัดมหาสารคาม” ร้อยละ 58.30 เมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่า โครงการ “ยางนา คืนถิ่นจังหวัดมหาสารคาม” เป็น โครงการที่มีประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม มาก แต่เนื่องจากประชาชนได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับ โครงการยางนาคืนถิ่นในจังหวัดมหาสารคามค่อนข้างน้อย มาก จึงทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการ และมีความ เข้าใจในเรื่องการปลูกยางนาของโครงการค่อนข้างน้อย

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. ด้านทัศนคติต่อประโยชน์ของการปลูกต้นยางนา พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดองค์ความรู้ ความเข้าใจใน ด้านประโยชน์ของน้ำมันยางในการนำไปทำสมุนไพร และการ ที่รัฐบาลหรือมหาวิทยาลัยให้การสนับสนุนหรือรองรับการ ปลูกยางนา

2. ด้านทัศนคติต่อปัญหาและอุปสรรคในการปลูก ยางนา พบว่าประชาชนยังขาดองค์ความรู้ในเรื่องของยางนา ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจและความต้องการทางตลาดของต้น ยางนายังไม่ชัดเจน

3. ด้านทัศนคติต่อวิธีการปลูกยางนาพบว่า ประชาชน มีทัศนคติต่อการปลูกแบบยกร่องค่อนข้างน้อย และ

4. ด้านทัศนคติต่อโครงการ “ยางนา คืนถิ่นจังหวัด มหาสารคาม” พบว่าประชาชนได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับ โครงการยางนาคืนถิ่นในจังหวัดมหาสารคามค่อนข้าง น้อยมาก จึงทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการ และมีความ เข้าใจในเรื่องการปลูกยางนาของโครงการค่อนข้างน้อย

ทัศนคติในเชิงลบในแต่ละด้านดังกล่าว เป็นประโยชน์ ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปลูกไม้ยางนา สามารถนำ ข้อมูลไปปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงานในโครงการเกี่ยวกับ ไม้ยางนาให้ยั่งยืนสืบไปได้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. กรณีที่อยู่ระหว่างดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับ โครงการไม้ยางนา ให้นำผลที่ได้จากการวิจัยไปศึกษาโดย เฉพาะอย่างยิ่งทัศนคติของประชาชนในเชิงลบแล้วให้ปรับ เปลี่ยนวิธีการดำเนินงานของโครงการให้สอดคล้องกับผลการ วิจัย

2. กรณีอยู่ระหว่างการจัดทำโครงการ ให้นำผลที่ได้ จากการวิจัยไปศึกษา และนำไปเป็นข้อมูลหลักในการพิจารณา เขียนวิธีการดำเนินการโครงการ

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณสำนักงานสถิติจังหวัดมหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่ช่วยเหลือและสนับสนุน ให้การวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบคุณ ช่างราชการ ที่สังกัดสำนักงานราชการต่างๆ ที่ตั้งอยู่ในจังหวัดมหาสารคาม นักวิชาการ กลุ่มองค์กรพัฒนา เอกชนในจังหวัดมหาสารคาม กลุ่มผู้นำองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น และ สมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนใน จังหวัดมหาสารคาม ที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยใน ครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- บุญวงศ์ ไทยอุตุส่าห์. (2549). ยางนา : ไม้มีค่าที่ในหลวงทรง ห่วงใย. กรุงเทพฯ : ภาควิชาวนาศาสตร์ คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
บรรดิษฐ์ หงส์ทอง. (2550). ไม้ยางนา. สุราษฎร์ธานี : สถาบัน วนวัฒนวิจัยสุราษฎร์ธานี,
ประภาวรรณ เจริญราษฎร์. ไม้ยาง : ความยั่งยืนของท้องถิ่น. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก www.seub.ksc.net/News/nov-42/kt-221142-2.htm
ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2551). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ,